

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Manna Animæ Sev Exercitium Facile Simul Et Fructuosum Illis, Qui Quoquo Modo Vacare Orationi Desiderant

Segneri, Paolo

Dilingæ, 1699

XII. Ampliùs lava me ab iniquitate mea, & â peccato meo munda me,
quoniam iniquitatem meam ego cognosco, & peccatum meum contra me
est semper. Ps. 50. v. 3.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48281](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48281)

moda. quis enim credat ejusmodi hominem in senectute libenter suscepturum labores, quibus in ætate juvenili non assuevit? *Odor ejus non est immutatus.* Quisquis ergo fœces quamprimum non deleat, faciendo bono nimis se reddit ineptum. *Non invenitur sapientia in terra suaviter viventium.* Job. 28. v. 13. Tu interim an adhuc esse tibi videris immunis à fœcibus? Ex odore, quem spargis, alii testari melius de te possunt: at de gustu, quem lentis, nemo te ipso certius judicaverit.

3. Considera, instar vini non relictum in fœcibus, sed elutriatum haud dubie fuisse veteres illos Dei servos, quos ait Apostolus vix locum in terra repe-

rissè, in quo quiescerent, aded erant ab omnibus exclusi, ludibrio habiti, & persecutionibus vexati. *Circueverunt in melotis, in pellibus caprinis, egentes, angustiati, afflicti, quibus dignus non erat mundus, in solitudinibus errantes, in montibus & speluncis, & in cavernis terra.* Hebr. 11. v. 38. & ideo quis explicet, quanta fuerint Divina gloriæ instrumenta? & tibi deest animus pro ipsa id modicum præstare, quod est deletere nimias, quibus in pace frueris, commoditates? Ecce pax ejusmodi est illa, quam in fœcibus vinum habet: pax, quæ paulatim disponit ad corruptionem. *Visitabo super viros defixos in fœcibus suis.* Soph. 1.

XII.

Amplius lava me ab iniquitate mea, & à peccato meo munda me, quoniam iniquitatem meam ego cognosco, & peccatum meum contra me est semper. Pl. 50. v. 3.

1. Considera, quamprimum David dolens de lapsu dixit Prophætæ Natan: *Peccavi Domino*, eundem audivisse à Prophætâ: *Dominus quoque transtulit peccatum tuum.* 2. Reg. 12. ut aded certus esset, se veniam consecutum. & tamen post ejusmodi certitudinem non cessavit eam continuo postulare, non quod de ejus consecutione diffideret, sed quod in dies consequi cuperet majorem, ut fieri in his solet, in quibus si abundavit delictum, non abundavit tantum, sed *superabundavit & gratia* Rom. 5. v. 20. Hinc est,

quod non solum veniam postulaverit à Deo secundum magnitudinem, quam misericordia ejus in se habet ad remittendum quodcumque delictum: *Miserere mei Deus secundum magnam Misericordiam tuam*: sed eam postulaverit secundum multitudinem illorum actuum tam diversorum, quibus eam exercuit. *& secundum multitudinem miserationum tuarum dele iniquitatem meam.* quis enim explicet, quam actus isti in tanta varietate peccantium, apparuerint eximij, præcellij, stupendij? *Miserationes ejus super omnia opera*

Ccc ccc 3 ejus

ejus. Pl. 144. v. 9. nisi malis judicare, Davidem licet certum de venia ideo tam sollicitè eam iterum iterumque postulasse, ut te doceat, quid facere conveniat te, inquam, qui non modò certus non es, sed fortè incertissimus. An fortassis existimas repugnare perfectæ unioni cum Deo sæpe proprias cogitare culpas? at vates Regius dicebat de his se non crebrò tantum, sed semper cogitare. *Peccatum meum contra me est semper.* Ita est, non dicebat: *Adulterium meum*, sed solum *peccatum meum*: quia melius est in nonnullis præsertim materis non speciatim, sed universim tantum meminisse delicti. verum tamen est eum dixisse *semper*: quia, quantumvis justus esse videaris, pius, perfectus, & in Mystica versatus Theologiâ, qualis erat David, usque ad vitæ tuæ finem sensò cogitare debes miseras tuas, & eas amaris lachrymis deslere. Hinc Psalmus iste inscribitur *Psalmus in finem*, hoc est, *Psalmus in finem usque mundi canendus*, prout interpretatur Bellarminus: quia si ad finem usque mundi vitam protraheres, semper esset, cur diceret: *Peccavi. Memento, & ne obliviscaris, quomodo ad iracundiam provocaveris Deum tuum in solitudine. Memento in præsens, ne obliviscaris in futurum.* Deut. 9. v. 7.

2. Considera discrimen, quod inter corporis & animæ morbos intercedit. Priores satis est cognosci à medico, non ita posteriores. necesse est etiam ab ægro cognosci. Idcirco dum magnam petit Gratia Justificantis copiam, ad-

ducit Psalmographus pro argumentum eâ potiundi, quod ex parte sua impleverit conditionem, quæ in hoc nem erat necessaria, nempe cognitionem facinoris à se commissi. *Aspiravit me ab iniquitate mea, & à peccato meo mundame, quoniam iniquitatem meam ego cognosco, & peccatum meum contra me est semper.* neque dicas hoc non esse, ut quis cognoscat malum, quod commisit, in super requiri, ut doleat, ut detestetur, ut firmum habeat emendationis propositum: quæ, ut dicit se cognoscere peccatum suum, totum dicit, quemadmodum fieri voluit, ut quis clarè cognoscat summum Bonum, & non amet amorem etiam ad dente; ita fieri nequit, ut quis clarè cognoscat summum malum, & non habeat, non dico, odium, sed etiam horrorem illius. Hæc causa est, cur Deus ad dandam veniam aliud requirit, quàm ut malum non cognoscat. *Sanctus sum ego, dicit Dominus, & non irascar in perpetuum. Percontans iniquitatem tuam.* Jer. 3. v. 12. non ait *desse*, non ait *desistere*, sed *lolum scire*, quia si probe intelligat quod patrasti in offendendo Deo tam bone, fieri aliter non poterit, quam ut oculi duo efficiantur duas fontes utriusque, qui fluere non cessent.

3. Considera, quantumvis hæc nomina Peccatum, Iniquitas, & Impietas ut plurimum invicem confundantur, nihilominus ex ratione sua magnè propriâ imposita esse ad significandas tres celebres differentias prævaricationum, quas homo incurrit, contra

se ipsum, contra proximum, contra Deum. Primum pure dicitur peccatum, secundum Iniquitas, tertium impietas; non quod non quodlibet peccatum, siue ordinem pervertat, quem debet peccator sibi, siue ordinem pervertat, quem debet proximo, etiã uniuersum pervertat ordinem Deo debitum tanquam supremo Legislatori: sed quia peccatum illud propriè impietas dicitur, quod pervertit ordinem Deo debitum ut Patri, vel Domino in cultu, quem dicimus, Religionis. Jam in casu suo Rex David equidem perverterat ordinem, quem sibi debebat, vi suæ malitiæ: & perverterat ordinem, quem debebat proximo, vi iniuriæ, quã fecerat Uriæ, ad eodẽ gravis in quocunque genere, sed non perverterat ordinem, quem Deo debebat quoad cultum Religionis; quia ejus peccatum non erat nec infidelitatis, nec Simonia, nec perjurij, nec blasphemia, nec alterius ejusmodi delicti: & ideo hic solum memorat peccatum iniquitatis: impietatis in toto psalmo mentionem non facit, quamvis alibi intuitu ejus impietatis communis, quam omne demum peccatum in se continet, etiam ipse Deo diceret: *Dixi, confitebor aduersum me in iustitiam meam Domino, & tu remisisti impietatem peccati mei.* Pl. 31. v. 6. Ratione iniquitatis rogat Deũ, ut se lauet; *Amplius lava me ab iniquitate mea.* ratione peccati rogat Deum, ut se mundet: *& à peccato meo munda me.* ut lauet quoad reliquias mali præteriti; ut mundet quoad periculum futuri; ut lauet, & mundet, sed sem-

per inagis. *Amplius lava, amplius munda.* Quid tu dicis, qui facile per dies vitæ commiseris non solum peccata in te ipsum, non solum iniquitates in proximum, sed impietates fortè etiam admodum enormes contra Deum, & tamen si memineris semel à te petitam veniam, videris tibi tuo integrè satisfecisse debito? *Lavabo per singulas noctes lectum meum.* Pl. 6. v. 7. En quot noctium lachrymis Davidi steterit malum unius noctis.

4. Considera, quoad iniquitatem Davidem jam paulò antè rogasse Dominum, ut deleret. *Secundum multitudinem miserationum tuarum dele iniquitatem meam.* sed eo non contentus petit insuper ab ea lavari, lavari, inquam, ab omni eo, quod talis iniquitas, utpote permanens, & novem prorogata mentes, in ipso poruit reliquias affectionis, vel adhesionis etis levis ad malum præteritum. unde non dicit: *Lava iniquitatem meam,* uti dicebat *dele: sed Lava me ab iniquitate mea. Dele iniquitatem, lava iniquum.* Hoc solent, qui verè exosam habent maculam, quam in vultu gerunt: non solum delent maculam, sed totam lavant faciem, tamque sedulo & opportunè lavant, ut nihil omnino reliquum sit maculae ad eodẽ odiosæ. Rogat quoque pariter mundari à peccato suo: *& à peccato meo munda me,* hoc est, mundari à malitia voluntatis suæ. Ratio est, quia immundum non in actu duntaxat, sed in ipsâ potentia lavari non est satis, paulò post novas producit maculas, ut in facie hominis contingit, que

qua lora mox iterum sordescit. Ideo David à mala sua voluntate non solum lavari perit, sed & mundari. fiebat ista non tantum mala in actu ob malum commissum, sed erat perinde mala in potentia ob id, quod committere poterat etiam peius, & hinc semper timebat. Timebat, quia post culpam originis cuius homini inest voluntas per se ipsam propensa ad malum. *sensus humani cordis proni sunt in malum ab adolescentia sua.* Gen. 8. v. 21. Et timebat, quia per ipsam culpam, ut dicimus, actuale, fecit eam magis propensam. O si nòsses, quot sint malae dispositiones, quas in voluntate tua relinquit quodcumque peccatum, maxime contemptum, & diuturnum; certe non differes ab uno mense ad alterum ferium animi dolorem! imò non sufficeret, quòd sciaسته doluisse, cum peccatum remissum adhuc nocere tibi possit non jam in se, sed in suis pessimis effectibus. *De propitiato peccato noli esse sine metu.* Eccl. 5.

5. Considera cor lavari per contritionem, confessionem, & opera bona, quae deinde implentur in satisfactionem scelerum commissorum, & ipsident etiam mundari. At partes istae ad peccatorem spectant juxta illud: *Lavami ni, mundi estote, auferre malum cogitationum vestrarum ab oculis meis* Eccl. II. 1. v. 16. Unde videtur non adeò propriè dictum, quòd David pro eo, ut dicat Deo se velle lavare, atque adeò mundare se ipsum, ab ipso lavari atque mundari postulet: *Lava me, munda me.* sed oportet hìc notare morem

Scripturae, in qua actiones hominum quae sunt communes Gratiae operanti, & Arbitrio cooperanti, nunc omnino tribuuntur Deo, nunc omnino homini, ut cognoscatur eorum perfectio operando concordia. *Inclina cor nostrum in testimonium tua.* Ecce opus Gratiae. *Inclina cor tuum ad cognoscendam prudentiam.* Ecce idem opus tribuunt Arbitrio. *Dirige me in sententiam tuam.* Ecce opus Gratiae. *Dirige cor tuum in viam rectam.* Ecce idem opus tribuunt Arbitrio. *Cor novum creavit me Deus.* Ecce opus Gratiae. *Faci nobis cor novum.* Ecce idem opus tribuunt Arbitrio. Hinc, quotiesque ista hominis ad Deum preces, quae Divinis continentur Scripturis, videtur fieri argumenta necessitatis, quibus homines Gratia, & quae sunt precepta hominibus Deo imposta, totidem sunt arguenda, quae nobis demonstrant arbitrii libertatem. quamvis si probe consideremus, sub metaphora delationis, actionis, mundationis hìc non intelliguntur Psaltes eas dispositiones, quibus poenitens se se preparat Gratiae suscipiendi per contritionem, confessionem, & cetera bona opera; ipsam intelligit Gratiam; & ideo tantò magis postulata à Deo, quia solius Dei est dare. *Ego sum, ego sum ipse, quia delationes iniquitates tuas propter me. Et peccatorum tuorum tuorum non recordabor.* Psal. 103. Delere iniquitatem est remittere peccatori non culpam duntaxat, sed & poenam aeternam, quam reus Deo debet. Justitia. Lavare iniquum, & mundare est illi infundere Gratiam sancti-

sanctificantem, aptam non solum ad eum purgandum à maculis præteritis, sed etiam præservandum à futuris. Id autem facere quis potest nisi Deus? *Quis potest facere mundum de immundo conceptum semine, nisi tu, qui solus es?* Job. 14. Gratia sanctificans semper potest esse major, & ideo cum dicitur *Lava, munda*, additur *Amplius*: remissio tam culpæ quàm pænæ æternæ tota momento fit, & ideo cum dicitur *Dele*, nihil adjungitur. Tu si desideres ita quotidie lavari magis, & mundari à Deo sanctissimâ ejus Gratiâ; fac prius debitum tuum te lavando, & mundando vi earum dispositionum, quarum tu quoque partem habes. *Lava à malitia cor tuum Ierusalem, ut salva fias.* Jer. 4. v. 4.

6. Considera, si hoc debitum, quod à te præstandum est, adimplere non satagas, inde esse, quòd peccatum tuum non ita contra te pugnet, uti suum contra Davidem, quoad viveret, pugnavit. Non audis, ut dicat? *Peccatum meum contra me est semper*. non solum coram me, sed contra me, adeò peccatum semper quasi excubabat rigidissimè, ut in faciem exprobraret ingratitude, quâ is usus est contra Deum suum vi-

lissimâ causâ voluptatis. *Arguet te malitia tua.* Jer. 2. v. 19. Poterat David avertere oculos à censore tam molesto, quis dubitet? sed non fecit, quòd existimaret, memoriam peccati sui utilissimam fore ad demissionem, ad compunctionem, ad cautelam. *Postquam ostendisti mihi, percussi femur meum. confusus sum, & erubui.* Jer. 31. si peccatum tuum non par tibi aut simile bellum moveat, bene attende, & videbis hoc inde proficisci, quòd id studio longè removeas à mente tuâ, & aures præbeas potius Mundo, Carni, dæmoni. Mundo, qui tibi blanditur in scelere commisso. Carni, quæ excusat: Dæmoni, qui instigat ad audiendum Mundum & Carnem potius quàm Conscientiam piè exprobrantem. Sed quantò melius est ab uno sapiente reprehendi, quàm ab omnibus simul stultis adulatione demulceri. *Melius est à sapiente corripì, quàm stultorum adulatione decipi.* Eccl. 7. v. 6. Deinde fac sanè, quod vis. ferius aut citius peccatum tuis obverfabitur oculis. si non in vita, obverfabitur in morte. *Arguam te, & statuam contra faciem tuam.* Pl. 45.

v. 11.

XIII.

Veritatem medisabitur guttur meum, & labia mea detestabuntur impium. Prov. 8. v. 7.

1. Considera tibi, qui adeò propendes ad loquendum malè de proximo, ut non rarò id tibi etiam honori ducas, dicásque te esse ex genere ho-

R. P. Pauli Segneri Manna Anima.

minum liberi labij, apertum, sincerum, candidum, & ideo aliud non posse, quàm dicere, quod res est, visum iri, hunc tam insignem locum Sapient-

Ddd ddd

pien-